

# Rok 2011

## Úvod

V tomto roku sa previedlo sčítanie obyvateľov, bytov a domov. Sčítanie prebehlo od 13.5 do 6.6.2011. V piatok 13.mája 2011 sa začalo so sčítaním. Od tohto dňa začali sčítací komisári navštevovať domácnosti. V obci Rákoš bol sčítacím komisárom pani Lýdia Nemogová a na Rákošskej Bani pani Radoslava Pavelková. V priebehu týždňa doručili do domácností sčítacie formuláre a identifikátory s overovacími heslami. Po prevzatí sčítacích formulárov sa dohodli s občanom, kedy mu odovzdá vyplnené formuláre. Formuláre sa mohli vyplniť najskôr 21.mája, a to z toho dôvodu, že do sčítacieho formulára sa museli zaznamenať aktuálne údaje k rozhodujúcemu okamihu sčítania. Tým bola polnoc z piatka 20. mája na sobotu 21.mája 2011. Sčítacie formuláre v tlačenej podobe sa museli odovzdať sčítaciemu komisárovi do 6.júna 2011. Vtedy sa sčítanie skončilo. V tomto roku sa prvý raz v histórii sčítania dalo sčítať aj elektronicky, prostredníctvom internetovej stránky [www.scitanie2011.sk](http://www.scitanie2011.sk). Elektronické sčítanie trvalo od 21.mája do 29.mája 2011. Občan oznámil sčítaciemu komisárovi, že využije možnosť elektronického sčítania, v tomto prípade ho sčítací komisár už nenavštívil.

Obyvatelia dostali od sčítacích komisárov:

- sčítacie formuláre : A – údaje o obyvateľovi / tento vyplnil každý obyvateľ /
  - B – údaje o byte / vyplnila jedna osoba za bytovú domácnosť /
  - C – údaje o dome / vyplnila jedna osoba za celý dom /

- identifikátor, ktorý potreboval na to, aby mohol seba, byt či dom právoplatne sčítať

Sčítacie formuláre v listinnej podobe a elektronickej forme boli v štátnom jazyku aj v jazyku národnostných menšín – maďarskom, rómskom, rusínskom, ukrajinskom a v elektronickej podobe aj v anglickom jazyku.

V našej obci sa vyplňali sčítacie formuláre v štátnom jazyku.

Prehľad údajov za obec po ukončení sčítania:

	Rákoš	Rákoš.Baňa	spolu
Počet vyplnených formulárov- A Údaje o obyvateľovi	320	106	426
- B Údaje o byte	121	65	186
- C Údaje o dome	119	62	181
Počet vyplnených formulárov- D Zoznam osôb v dome	121	63	184

Počet obyvateľov trvale bývajúcich	324	108	432
Počet obyvateľov trvale bývajúcich neprítomných	50	5	55
Počet obyvateľov prítomných	274	103	377
Počet obyvateľov sčítaných elektronicky	4	2	6
Počet bytov sčítaných elektronicky	1	1	2
Počet domov sčítaných elektronicky	1	1	2

Oficiálne výsledky sčítania budú známe v roku 2012.

### Samospráva obce

Obecný úrad viedol pán Jaroslav Grendel. Pracovníčkou bola pani Dáša Poľašková. Pomocnou pracovníčkou bola pani Lýdia Nemogová. Starosta obce i pracovníčka zodpovedne a svedomito pristupovali k svojej práci. Každý deň riešili úlohy, ktorých bolo veľa. Práce na OcÚ stále pribúda. Starosta obce spolupracoval s poslancami OcÚ. Všetky vzniknuté úlohy sa riešili na zastupiteľstve. Zastupiteľstvo zasadalo pravidelne i mimoriadne. Riešili sa tu i sťažnosti od občanov a starosta pravidelne informoval poslancov o tom, čo sa v obci spravilo a to hlavne ako pokračovali práce na vodovode a v dome smútku .

Dňa 24.06.2011sa konalo Verejné zhromaždenie obyvateľov obce Rákoš. Na zhromaždení boli prítomní Jaroslav Grendel, starosta obce a Irena Gužáková, hlavná kontrolórka obce. Účasť zo strany občanov bola nízka. Zúčastnilo sa len 21 obyvateľov. Starosta informoval o prevedených prácach k 24.06.2011:

- oprava mosta v obci Rákoš = začiatok: apríl/2011. Železnú rúru sme získali darom od železiarní Podbrezová. Napojenie bolo vyrobené v Gemer kovo, s.r.o. Sirk. Napojenie a stavebný materiál bol zakúpený z vlastných prostriedkov obce.
- oprava obecného úradu - začiatok: február/2011. Oprava bola hradená z vlastných finančných prostriedkov.
- vodná priepust
- stavebné povolenie pre elektrikárov a vodárov – vodári majú začať pracovať na úseku cca 190 m od p. Emy Weisovej po p. Mareka Bánesa. Elektrikári preložia trafostanicu v obci Rákoš.
- Prípojka elektrického prúdu - verejné osvetlenie pri cintoríne v Rákoši a založenie kábla.

V rámci aktívnej činnosti formou menších obecných služieb v obci sa vykonali tieto práce: čistenie priekop, kosenie cintorínov, okolo ciest, kostolov, obecného úradu, škôlky a iných verejných priestranstiev a dovoz dreva k obecnému úradu, výroba lavičiek v lesoparku na Rákošskej Bani.

Starosta obce informoval prítomných o pripravovaných prácach:

Asfaltovanie obecnej cesty na Rákošskej Bani – asfaltovanie miestnej komunikácie sa bude prevádzať prostredníctvom Banskobystrickej regionálnej správy ciest, závod Rimavská Sobota, pracovisko Jelšava.

O potravinovej výpomoci pre poberateľov dávky v hmotnej núdzi a pre invalidných, starobných a predčasne starobných dôchodcov, ktorých príjem uvedeného dôchodku neprevýšil 331Euro.

Oprava mostu na Rákošskej Bani – piesok požiadame sponzorsky od SMZ, a.s. Jelšava, ostatný stavebný materiál zakúpime z vlastných prostriedkov.

### **Výstavba a zmeny charakteru obce**

Vybudovanie nového mostu na obecnej komunikácii pri pánovi Štrbovi a to: výkopové práce, polozenie oceľovej rúry, obmurovanie rúry, zabetónovanie cesty, osadenie zábradlia a postavenie ochranného plotu. Oprava, rozšírenie a spevnenie mosta pri pánovi Dúdorovi.

V tomto roku sa previedli tieto stavebné práce: prerábka OcÚ = zrušenie chodby do WC. Z tejto chodby sa spravila kuchynka. Do kuchynky sa zakúpil kombinovaný sporák, skrinky z drezom nám na mieru spravil pán Jaroslav Grendel ml. Prerobila sa zasadačka na kanceláriu pre starostu. Miestnosti pre pracovníčky sa vymaľovali a do všetkých miestností sa položila plávajúca podlaha a stropné kazety. Do kuchynky sa položila keramická dlažba. Murárske práce previedol pán Milan Takáč, ktorý bol zamestnaný v rámci aktívnych prác.

V kultúrnom dome v Rákoši pán Milan Takáč opravil popraskané steny a sokel. Celá miestnosť v kultúrnom dome sa vymaľovala. Maliarske práce previedol pán Ján Valko a nezamestnaní formou menších obecných služieb.

Na Rákošskej Bani sa previedlo asfaltovanie obecných ciest. Asfaltovanie previedlo stredisko údržby ciest Banská Bystrica pobočka Jelšava. Na Rákošskej Bani sa prerobila hospodárska budova na garáž pre hasičské vozidlo Avia.

### **Činnosť podnikov**

Obchod a pohostinstvo patrilo manželom Tóthovcom. Pojazdná predajňa mäsa každý utorok okrem zimných mesiacov dovážala mäso a mäsové výrobky. Potraviny na Rákošskej Bani patrili pani Hamlíkovej. Pohostinstvo patrilo pánovi Pavekovi. V decembri otvoril novú predajňu potravín pán Peter Sendrei. Vedúca pošty bola pani Pavelková Eva, ktorá doručovala poštu na Rákošskej Bani. V obci Rákoš a Nandraž doručovala poštu pani Radoslava Pavelková. Knižnica bola otvorená každú

sobotu pod vedením pani Miartinovej. Počet členov 16. V tomto roku sa nakúpilo 14 nových kníh. Záujem o knižnicu bol malý.

### **Školstvo 2011**

Riaditeľkou bola pani Eva Baďinová a školníčkou bola pani Lýdia Nemogová. Prevádzka škôlky bola poldenná. Do materskej školy dochádzali deti z Rákoša , Rákošskej Bani , Nandraža a Červenian. Dochádzka detí do škôlky bola veľmi dobrá.

Zoznam detí: Rákoš – Rastislav Gabčo, , Kristián Gabčo, Tomáš Hudaček, Laura Semanová, , Milan Takáč, Patrik Holbík, Nikola Cibuľová, Daniela Súkeníková, Vanesa Kortišová, Štefan Šramko, Šimon Šedivý,

Rákošská Baňa – Aneta Laciaková, , Natália Tószegiová, Vanesa Bánosová

Nandraž – Mária Brindzaková, Jakub Javorčík, Alexandra Prochádzková, Petra Kováčová, Natália Poliaková, Michal Brindzák, Diana Požgová, Marek Grendel, Barbora Anderková, Richard Kótati, Anderková Miroslava, Adrian Zubaj

Nové Červeňany – Patrik Hencel

V septembri 2011 začali navštevovať základnú školu Vanesa Kortišová a Aneta Laciaková nastúpili do ZŠ v Sirku, Jakub Javorčík, Alexandra Prochádzková, Diana Požgová, Barbora Anderková do ZŠ v Jelšave. Od septembra začali navštevovať materskú školu Šimon Šedivý, Vanesa Bánosová , Richard Kótai, Adrian Zubaj, Miroslava Anderková

V tomto roku pribudol do škôlky nový nábytok a to skrinky na skladačky, knihovnička, skrinka na farbičky, veľká skriňa na školské potreby a pomôcky, nové botníky na topánky a prezuvky, dokúpila sa aj šatníková skrinka. V tomto roku sa počas letných prázdnin spravila celková oprava umyvárky. Spravili sa nové vodovodné rozvody. Spravil sa obklad stien. Obkladačky nám darovala pani Irena Šedivá. Položila sa keramická dlažba. Steny a strop sa obložili sadrokartónom. Celá miestnosť sa vymaľovala. Kúpili sa nové vodovodné batérie a nový splachovací záchod. Materiál aj prevedené práce boli hrazené z prostriedkov obce.

V júni 2011 sa materská škôlka pridala k projektu „ Stromy poznania“ , v ktorom v spolupráci s lesníkmi z blízkyh Lesných správ sa vysadili lesné dreviny vo vytypovanej lokalite ( baňa Rákoš ). Cieľom tohto projektu je priblížiť deťom hlavné, ale i menej známe lesné dreviny, a tak prispieť k rozšíreniu ich vedomostí. V tomto roku sa vysadili dreviny – brest horský, pagaštan konský a douglaska tisolistá.

### **Zmeny v počte obyvateľov**

Narodenie :

Laura Sendreiová

Vivien Jesenáková

Ján Lányi

Liliana Pomprová

Tobias Zán

Ján Lányi

Úmrtie:

Karolína Zelinová

Jaroslav Frák

Koloman Širila

Eva Nemogová

Mária Krbavcová

Štefan Váradi

Bibiana Štrompská

Ján Nemoga

V tomto roku uzavreli manželstvo :  
Ondrej Paušura – Viera Simanová

Ing. Martin Mišura – Lucia Ikriová

Z trvalého pobytu sa odhlásili :

- Milan Hamlík, Lenka Hamlíková a Viktória Hamlíková
- Dávid Lenárt, Debora Lenártová
- Vladimír Mázik
- Tomáš Bánes
- Lucia Mišurová

Na trvalý pobyt sa prihlásili:

- Ján Boroš
- Ing. Ján Keder

- Gabriela Kederová
- Ján Keder ml.

## **Cirkevný život**

Evanjelická cirkev:

Administrátor – Mgr. Hrivnák Dušan

Kurátorka – Šedivá Irena

Pokladníčka – Regulová Jarmila

Bohoslužby boli pravidelne druhú nedeľu v mesiaci. Účasť bola od 8-15 ľudí. Mladí ľudia a mládež nemá záujem o bohoslužby. 18.06.2011 sa uskutočnil v Kultúrnom dome v Rákoši Deň otcov v rámci gemerského seniorátu s prednáškou o Izraeli. V tomto roku zomreli dvaja cirkevníci a to Zelinová Karolína a Ján Nemoga.

Katolícka cirkev :

– Bohoslužby sa konali raz do mesiaca. Pán farár Mgr. Peter Havran chodil z farnosti Jelšava. Záujem o bohoslužby zo strany veriacich bol nízky.

História kostolíka:

/ zdroj internet – Rákoš / Apsida. Sk – Stredoveké kostolíky na Slovensku /

Patrocinium: Najsvätejšej Trojice / pôvodne asi Všetkých svätých/

Vznik: polovica 13.storočia

Poloha: na návrší nad dedinou

Stručný popis: neskororománsky jednolodový kostolík s predĺženou polkruhovou apsidou a severnou sakristiou

História

Kostolík postavili približne v polovici 13. storočia a ako jedna z mála románskych stavieb na Gemeri sa zachoval v takmer pôvodnej podobe. Vnútrajšok osvetľovalo celkovo päť vysokých a úzkych okien, dve v apside a tri na južnej stene lode. Interiér bol koncom 14. storočia a začiatkom 15. storočia vyzdobený freskami, ktoré sa sčasti zachovali dodnes. Na prelome 16. a 17. storočia prešiel kostolík do rúk protestantom, ktorí si ho prispôbili svojej liturgii. Dotklo sa to najmä gotických oltárov, taktiež stredoveké maľby boli zabielené. Neskôr vybudovali aj drevenú tribúnu. V 18. storočí získali stavbu opäť katolíci a v roku 1752 prešiel ďalšími stavebnými úpravami a zmenami v interiéri. Okrem iného bolo v severnej lodi prerazené nové okno a dve postranné románske okná na južnej strane boli

zväčšené. V pôvodnej podobe zostalo len stredné okno. Hlavný oltár bol obnovený a pribudli k nemu aj ďalšie dva bočné. Vnútorne vybavenie doplnili aj vyrezávaná kazateľnica a krstiteľnica. Pri kostolíku postavili v tomto období aj drevenú zvoncu. Koncom 80. rokov bol kostolík v zlom stave, objavila sa trhlina na apside a podlaha sa začala prepadávať. Štát vyčlenil na opravu istú sumu, tá však stačila len na najnutnejšie opravy. Ostatné zostalo na pleciach veriacich. V rámci obnovy bola okrem iného odstránená predsieň pred vchodom a okná dostali pôvodnú neskororománsku podobu.

Zaujímavosti :

-Kostolík dominuje obci svojou podobou, zďaleka viditeľný aj vďaka bielej fasáde.

-Postavený bol v období, kedy na naše územie už prenikala aj gotika, o čom svedčia už pomerne vysoké okná, podobné oknám kostolíka v Starej Haliči.

-Apsidu oddeľuje od lode už goticky lomený triumfálny oblúk.

-V interiéri, ale sčasti aj v exteriéri/ vedľa vstupného portálu/, sa zachovali stredoveké fresky, vrátane obrazu Krista v mandorle, ktorú nesú štyria anjeli ako súčasť výjavu Posledného súdu či scén zo života sv. Ladislava.

-V kostolíku nájdeme až tri mandorly, pričom do jednej z nich umiestnil autor / na Slovensku pomerne nezvyčajne / aj Madonu.

-Osobitú pozornosť si zaslúži len v roku 1993 objavená maľba Najsv. Trojice v podobe sediaceho Boha s tromi tvármi a štyrmi očami. Veľmi podobné zobrazenie troch Božích osôb nájdeme aj v neďalekej Ochtinej.

-Kostolík podľa povesti spája s neďalekým zaniknutým stredovekým hrádkom v polohe Zámčok tajná podzemná chodba..

-Podľa tradície mal byť kostolík súčasťou františkánov, čo sa však zatiaľ nepotvrdilo.

Súčasný stav:

Kostolík patrí rímskokatolíckej cirkvi, momentálne pod farnosť v Ratkovskej Lehote. V súčasnosti sa nepoužíva. Stavba je zvonku opravená, dostala aj nový náter fasády. Obnova interiéru však nie je dokončená, vnútorné vybavenie je premiestnené a reštaurovanie fresiek bolo pozastavené v roku 2005 pre nedostatok peňazí. V roku 2009 boli vďaka iniciatíve neziskovej organizácie Quirinius obnovené práce na exteriéri stavby, kostolík dostal aj novú strešnú krytinu. V roku 2010 by malo byť dokončené reštaurovanie fresiek v apside, tak, aby bolo možné odstrániť lešenie / reštaurovanie fresiek bolo z finančných dôvodov nedokončené /.

### **Práca zboru pre občianske záležitosti**

Členkami boli pani Ivica Valková , Lýdia Nemogová a Katarína Poliaková. Vykonyvali smútočné rozlúčky . Na žiadosť občanov vysielali blahoželania k narodeninám v miestnom rozhlase. Spolu so starostom obce zorganizovali oslavu pri príležitosti okrúhlych narodenín našich občanov.

## Kultúra

Dňa 06.11.2011 sa v kultúrnom dome v Rákoši konala oslava pri príležitosti životného jubilea našich občanov, ktorí sa v tomto roku dožili okrúhleho životného jubilea .

80– tých narodenín sa dožili Ondrej Nemoga, Etela Valková

75 – tých narodenín sa dožila Irena Šedivá

70- tých narodení sa dožili Július Pavlík, Emília Jurinová, Mária Nemogová, Ľudovít Jurin, Ondrej Antalík

65 – tých narodenín sa dožili Dezider Pavelko, Ema Weisová

60- tých narodenín sa dožili Alžbeta Bánosová, Elena Dupaľová, Ladislav Tamáš, Ladislav Ivanič, František Obrtal, Emília Hodermanszká

Slávnosť otvoril starosta obce pán Jaroslav Grendel. Jubilantov prišli aj tento rok pozdraviť deti z MŠ v Rákoši. Básňou pozdravila jubilantov členka ZPOZ-u pani Katarína Poliaková a s príhovorom vystúpila pani Ivica Valková. Po oficiálnej časti nasledoval slávnostný obed. Jubilanti dostali po malom darčeku a kvietku.

## Počasie 2011

Január bol chladný. Vyskytovali sa silné nočné i denné mrazy. Mesiace február a marec boli chladné. Začiatok apríla chladný, no neskôr prevládalo teplé počasie. V máji sa striedali teplé a studené dni. No bolo dosť sucho. Jún bol daždivý, no teplý. V prvom júlovom týždni prevládali tropické teploty. Od 18.7 do 11.8. prevládalo daždivé počasie. Zmena nastala 12.8. Od tohto dňa až do 5.9. boli extrémne horúčavy. Mierne ochladenie prišlo 5.9. a trvalo celý týždeň. Od 12.9. do 7.10. trvalo babie leto. 10.10. sa vyskytol prvý slabý mráz. Babie leto pokračovalo od 15.10. do 14.11. V tomto období trvalo ustálené jesenné počasie. Koncom mesiaca bolo hmlisto a sychravo. Prvé sneženie bolo 7.12. No prvý sneh sa roztopil. Celý december bol nadpriemerne teplý bez snehu.

## Záver

V roku 2011 sa Slovenská republika pripojila k Projektu distribúcie potravín, ktorý podporuje dodávku potravín pre obzvlášť zraniteľné osoby, ktoré sa ocitnú v ťažkej situácii. V Európskej únii sa tento program uplatňuje od roku 1987 a je financovaný z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu. Hlavným cieľom distribúcie potravín bolo pomôcť osobám v núdzi tým, že im budú prostredníctvom charitatívnych organizácií bezplatne dodané základné potraviny - pšeničná hladká múka a bezvaječné cestoviny. Maximálny limit pre 1 osobu bude 20kg pšeničnej hladkej múky a 20kg bezvaječných cestovín. Obaly budú označené textom „ Pomoc EÚ“ a doplnené zobrazením vlajky Európskej únie.



Poberatelia pomoci:

- fyzické osoby, ktoré sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke, predložili potvrdenie, ktoré vydal príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
- osoby na hranici životného minima ( rodičia a deti, na ktoré sa vyplácajú dotácie), predložili potvrdenie, ktoré vydal príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
- poberatelia dôchodku, ktorých výška dôchodku nepresahuje 305,00 EUR ( nepracujúci poberatelia starobného, predčasného, invalidného dôchodku), predložili rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní dôchodku v roku 2011 alebo rozhodnutie Sociálnej poisťovne o valorizácii dôchodku od 1. januára 2011 alebo potvrdenie Sociálnej poisťovne o výške poberaného dôchodku).

V našej obci požiadalo o potravinovú pomoc 23 dôchodcov a 42 poberateľov dávok v hmotnej núdzi. Potraviny v tomto roku neboli dodané.

Lýdia Nemogová Gallová

kronikárka obce

